



**Институт по обща и неорганична химия  
Българска академия на науките**

# **информационен бюлетин**

БРОЙ 3/5 АПРИЛ 2004

## **специално издание, посветено на празника на ИОНХ**

На 18. 03. 2004 г. се проведе тържество, посветено на 44-та годишнина от основаването на Института по обща и неорганична химия при БАН. Празникът беше честван от колектива на ИОНХ в приятната обстановка на ресторанта на ЦКС. Празничната вечер споделиха и много гости: акад. Юхновски – председател на БАН, зам.-председателите акад. Съботинов и акад. Косев и главният научен секретар на БАН - проф. Якимов, всички директори на химическите институти към БАН (проф. Стойнов – директор на ИНЕИ и председател на Общото събрание на БАН, проф. Нанев – директор на ИФХ и член на Научния съвет на ИОНХ, проф. Бешков – директор на ИИХ и член на Научния съвет на ИОНХ, ст. н. с. I ст. Чорбанов – директор на ИОХЦФ, проф. Петров – директор на ИК, проф. Троев – директор на ИП, проф. Буров – директор на ЦЛФП), както и ръководители на химически катедри от водещите университети в страната (проф. Цалев – ръководител катедра Аналитична химия в Софийски университет и член на Научния съвет на ИОНХ, проф. Тодоровски – ръководител на катедра Неорганична химия в Софийски университет и член на Научния съвет на ИОНХ, проф. Димитриев – член на Научния съвет на ИОНХ). Много от гостите отправиха топли и вълнуващи приветствия, които открийа достойното място на ИОНХ в академичната общност.



В своето приветствие проф. Якимов - главен научен секретар на БАН - подчерта, че е приятел на института. Особено ни зарадва, че е редовен читател на бюлетина и му даде висока оценка.

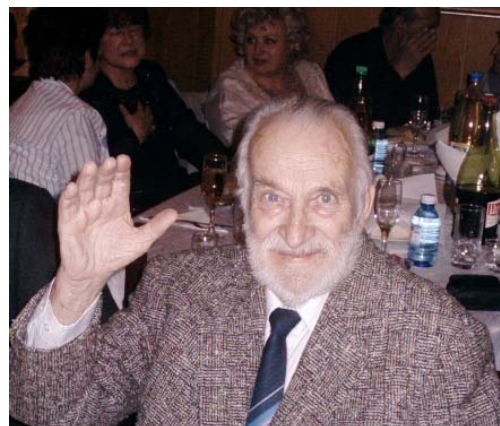
Проф. Стойнов, директор на ИНЕИ и председател на Общото събрание на БАН, бе щастлив, че вижда колко много хубави и весели хора има в ИОНХ.

Директорът на института по полимери ст. н. с. I ст. дхн Троев изказа най-искрените си поздравления по повод на годишнината на института, като не пропусна да отдаде заслуженото внимание на сътрудниците от ИОНХ в българската химична наука. По надолу е поместено пълното слово. Проф. Димитриев, член на Научния съвет на ИОНХ и представител на ХТМУ - София, пожела на всички да се чувстват млади и да имат сили за работа.

Речта на ст. н. с. I ст. Чорбанов, директор на ИОХЦФ, беше посрещната с интерес, като пълният и текст е поместен по надолу.

Проф. Бешков, директор на ИИХ и член на научния съвет на ИОНХ, сподели спомени от първите години на научната си кариера, когато е започнал работа в нашият институт. Проф. Цалев, ръководител катедрата по Аналитична химия в Софийски университет и член на научния съвет на ИОНХ, се изказа много ласкаво и подчерта, че му е много приятно, когато идва в института, тъй като вижда много познати лица на негови бивши студенти, а сегашният директор е негов бивш дипломант.

С особено внимание присъстващите изслушаха словото на акад. Г. Близнаков – основател и дългогодишен ръководител на ИОНХ. В своето изказване той изрази увереност, че въпреки смяната на поколенията, институтът не ще отстъпи от извоюваните позиции и ще продължи да бъде сред водещите звена на БАН.



Емоционално слово произнесе и новоизбраният директор на ИОНХ - ст. н. с. I ст. дхн Константин Хаджииванов, което е поместено по долу. В изказването си той подчерта заслугите на своите предшественици за създаването и утвърждаването на института в национален и международен мащаб и изрази своята готовност да работи за възходящото развитие на ИОНХ и в бъдеще. Словото си той завърши с призива –



***Нека да покажем, че можем не само да работим, но и да се веселим!***

Обзети от желание да последваме директорския призив и да покажем, че можем да се веселим, всички се включихме ентузиазирани в танците и това повиши градуса на настроението. Особено добре се извиха голяма част от дамите, които показаха добро владение на стъпките в различните хора, както и познаване на съвременните ритми.



Проведеният конкурс за най-добра танцова двойка беше спечелен от Даниела Ковачева и Пламен Стефанов, които демонстрираха добър синхрон и малко неочаквано надделяха над амбициозните, по-млади колеги. Кулминация на вечерта беше прекрасното изпълнение на Нина, чиито песни подеха и пяха всички в залата. Приятната обстановка и приповдигнатото настроение създадоха атмосфера на непринуденост и близост между всички присъстващи, която дълго ще се помни.



В проведената томбола изненадващо голямата награда се падна на акад. Юхновски. Спечелената бутилка марково вино, която той сподели с голяма част от присъстващите, може би бе знак, че ще бъде отново преизбран за председател на БАН.



## СЛОВО НА ДИРЕКТОРА НА ИОНХ СТ. Н. С. I СТ. ДХН К. ХАДЖИИВАНОВ

Скъпи гости, драги колеги,

През 1960 г., на днешната дата - 18 Март - е основан Институтът по обща и неорганична химия. Това се е случило няколко месеца след като аз съм проходил. На пръв поглед двете събития нямат никаква връзка, но според източници, пожелали да останат анонимни, ръководството на Партията и Държавата по онова време е преценило, че вече е налице един от бъдещите ръководители на института. Какви са останалите историческите факти относно основаването на ИОНХ? Тогавашните корифеи на академичната химическа наука се оказват изключително далновидни хора. Още през 60-та година те предвиждат, че след 30 години в България ще бъде възприета политика на роене, люспене и разделяне – синоди, профсъюзи и т.н. – и решават чувствително да изпреварят събитията. Така се стига до силно авангардното решение за разцепване на Отделението за химически науки и се пркъва нашият институт.

Оттогава изминават 44 години. Години на упорит труд и немалко успехи. Някои може да каже, че това не е кръгла годишнина. Действително, първоначално нашата идея бе да отложим честването за догодина. Оказа се обаче, че все още не сме в състояние да изготвим адекватна реакция в случай, че някой се сети да издигне лозунга "45 години стигат". Така че днешното събиране в голяма степен се дължи и на неопитността на сегашното ръководство.

Все пак 44 е щастливо число и аз се радвам, че много уважавани от нас учени - членовете на ръководството на БАН, всички директори на химическите институти, ръководители на катедри по химия, както и много колеги, свързани по един или друг начин с ИОНХ, почетоха нашето тържество. Тук не споменавам специално някои академици, кандидат академици и кандидат дописни членове на БАН, които са по-скоро домакини.

Първите няколко години от основаването си - тридесет и една - ИОНХ се оглавява от акад. Близнаков! Радостно е, че той днес е тук, сред нас. Аз искам да подчертая, че неговото име винаги ще бъде неразривно свързано с името на ИОНХ.

В продължение на следващите 13 години на кормилото на института застана проф. Павел Пешев. Този период включваше и тежки за страната времена. Лично според мен, освен съхранението на института, основно достижение през това време беше налагането на обективност и единни критерии при израстването на научния състав.

По някои оценки напоследък съществуването на ИОНХ е силно застрашено, тъй като за директор бях избран аз. Лично за мене тези оценки са в голяма степен и ласкателни. След многократните подмятания на моите докторанти, че съм "типичен представител на старото

поколение", изрази като "той е неопитен и неприлично млад" звучаха особено приятно за моето ухо.

В периода на избор за директор се изхитрих да прочета някои трудове (разбира се не от научно естество) на председателя на БАН акад. Юхновски. В една негова статия отпреди няколко години открих, че учените от ИОНХ са автори и съавтори на 12 монографии, 1 учебник, над 100 авторски свидетелства и 1500 статии, върху които са забелязани 6000 цитата. Аз се опитах да актуализирам тази оценка и искам да ви съобщя, че към днешна дата броят на монографиите е 33, на патентите – 171, на статиите – 2630 и на цитатите – над 12 000. Така ИОНХ се нарежда на едно от челните места по научна продукция не само в БАН, но и сред традиционно силните в нова отношение химически институти.

На ИОНХ не му достига 1 година за 45 годишен юбилей, но аз съм директор вече 46 дена, т.е. с един повече от 45. А до 800 дни, вервайте ми, остават още над 1 000 000 минути. За последните 46 дена не настъпиха революционни промени, но искам да благодаря на моя екип и на всички, които ми помагаша и ме подкрепяха. В частност редица колеги положиха немалко усилия за да свършат конкретни неща и за мен е удоволствие днес да им благодаря пред всички Вас и да им връча грамоти! Тъй като нямах достатъчно въображение да измисля уникален текст за всеки отделен случай, в началото си те са стандартни. Затова ще прочета изцяло само първата грамота:

Ръководството на Института по обща и неорганична химия изказва благодарност на хим. Д. Бинев за подготовката на електронната страница на института!

- на ст.н.с. д-р Е. Узунова - за подготовка на Интернет страницата на ИОНХ!
- на ст. н.с. д-р П. Стефанов - за работата му по издаване на бюлетина на ИОНХ!
- на н.с. д-р Е. Иванова - за работата ѝ по издаване на бюлетина на ИОНХ!
- на ст.н.с. д-р Д. Ковачева - за изготвяне на телефонния указател на ИОНХ!
- на д-р М. Горова - за изготвяне на телефонния указател на ИОНХ!
- на ст.н.с. д-р А. Найденов - за съдействието му при модернизацията на ИОНХ!
- на ст.н.с. I ст. д-р Цв. Маринова - за организиране на честването на празника на ИОНХ!
- на ст.н.с. I ст. д-р Л. Лаков - за организиране на честването на празника на ИОНХ!
- на г-жа Л. Веселинова - за организиране на честването на празника на ИОНХ!
- на хим. И. Боевски - за организиране на честването на празника на ИОНХ!

Тъй като виждам, че започвам да ставам отегчителен, ще пропусна 11 страници от словото, което предварително ми бяха подготвили, и ще завърша с един призив, който изплагиатствах от последния брой на бюлетина на ИОНХ – *Нека да покажем, че можем не само да работим, но и да се веселим.* Наздраве, скъпи колеги!

## СЛОВО НА ДИРЕКТОРА НА ИНСТИТУТА ПО ПОЛИМЕРИ СТ.Н. С. I СТ.ДХН К.ТРОЕВ

Уважаеми колеги,

Неизброими са приносите на Института по обща и неорганична химия към развитието на българската наука, индустрия, химически технологии и др. През изминалите години от основаването на вашия институт благодарение на вас, учените и сътрудниците, както и тези на вашите предшественици, са създадени редица методи и технологии за синтезиране и производство на неорганични съединения с предварително зададени свойства. От колективи на вашия Институт са предложени изключително прецизни аналитични методи за определяне на редица параметри както на неорганични, така и на природни продукти. В лабораториите на Института ви се извършват най-съвременни изследвания за създаването на катализатори и абсорбенти, очистиращи токсични емисии преди отделянето им в околната среда.

Понастоящем Институтът по обща и неорганична химия е водещ научно-изследователски център, в който се осъществяват междудисциплинарни изследвания, посветени на получаването на нови материали с приложение в авангардните технологии, както и на чисти вещества, извлечени от природата. Създаването на методи и технологии, щадящи околната среда, както и такива целящи нейното опазване и възстановяване са сред приоритетните направления на вашата научно-изследователска работа.

Научните контакти между вашия Институт и Института по полимери датират от години. Ние искрено се радваме на вашите успехи и вярваме, че сътрудничеството ни ще продължава и занапред.

Приемете най-искрените ни поздравления по повод на годишнината и сърдечните ни пожелания към всички членове на колектива за добро здраве, осъществяване на творческите замисли и лично щастие.

19.3.2004 г.

София

ст.н.ст. I ст. дхн Кольо Троев

## СЛОВО НА ДИРЕКТОРА НА ИОХЦФ СТ. Н. С. | СТ. ЧОРБАНОВ

### ПОХВАЛНО СЛОВО ЗА МАНАСТИРА ОБЩ И НЕОРГАНИЧЕН КЪМ СИНОДА НА БАН

И в лето шестдесетто  
Той като видя какво става по земята  
българска рече :  
от една божествена основа два братя да се  
родят,  
два института –  
първо – манастир научен неорганичен,  
защото първо земята създадох  
и после манастир органичен,  
за да има наука за растенията и тварите,  
що създадох за земята райска !  
Тъй рече и даде жезъла  
на академичка Близнакова  
и се започна  
и стана...  
И потекоха обучения и изследвания  
и публикации, както мед и масло  
тече из рая...

Ами почнаха да поглеждат към  
тайнствата на катализата,  
да правят такива микроанализи,  
че самият Той се уплаши как  
да си запази know-how-to...  
Пък като тръгнаха сътрудниците  
Институтски по другите манастири  
по широкия свят  
и като заработиха,  
та колегите им чуждоземни взеха да се чудят  
дали самите ангели небесни са слезли  
да им помагат  
и теоретично  
и експериментално !  
Тъй беше !  
Ще продължи !  
И ще бъде !  
Братя и сестри ионховци,  
Честит празник !